

Universitätsbibliothek Paderborn

**Aluari Pelagij de pla[n]ctu eccl[es]ie desideratissimi libri
duo et indice copiosissimo et marginarijs additionibus
rece[n]s illustrati**

Alvarus <Pelagius>

Lugduni, 1517

Sexagesimussecu[n]dus ar. I[...]re capituli g[...]nalis facte sup[er]
r[...]nfione[...] g[...]stionis in curia agitate/ qua q[uae]rit[ur] vtru[m]
asserere christu[m] [et] ap[osto]los no[n] habuisse ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29953

queatus & coquinatus nō est. Eccl. xiiij. Quid d'āit magis charitatē inicit q̄ litigare? Sed q̄ hoc faciūt: nō possunt multū de perfectione euā gōtīa gloriari. vii Amb. ii. q. iij. ita sepe. Dñs iesus mittes ad euā gelzibūnū discipulos suos misit eos sine auro sine argento sine pecunia sine virga. vt & incertua līta & instrūmenta eriperet vltionis Non ergo, pfectio sine pecunia sed cum pecunia est materia litigandi. Non ergo, ppter aliquę fratreū vel fratres cū pidoſ sancta & apostolica religio diffamaret. Nec dubiū fit litigat & discurrunt aliqui, pfectio hunc statu sanctus: illecti p̄ illarū gōtīa & mētis ignauas: ex concessione papali (q̄ ob absit habere) pecunias amplius litigarent. Nūquid alijs religiosi mendicantes vel no mendicantes q̄ pecunias habent & habere possunt in cōmuni, magis q̄ fratres minores viuunt pacifici & quieti: t̄ maiorū iniuste in set in alijs charitatis glorio copularū facili experientia respōdeat & non ego. Corrigat ergo in fratrib⁹ minorib⁹ prevaricatio & cōtentio non tangat sancta pfectio. Sed etiā etiam actus contrarios simplici & nudo iure faciunt quidam fratres: nō est p̄opereā cōmunitas diffamanda: q̄ taliter contrahētes nō fratres minores vitā apostolicā imitantes sed inlitoris & trapesite, xiiij. dñs in noīe, xvi. q. i. si cupis, poti⁹ sunt cēsēndi: t̄ pena legitima corrigendi. Eacet insu per sancta Romana ecclesia de tali, pprio in rebus quibus v̄tūtur fratres minores sibi reseruato vtilitatē nō habuerit: q̄ noluit nec indiguit sed pauperis: fratribus minores suis patrib⁹ filiis dimisit ad videntiū: si maneret habere eorum vtenſilia: postea sine iuriis iniurianta q̄ sua propria vēdicare, quia iure suo singulari & pprio vteretur, nō fratrib⁹ iniuria faceret suo iure v̄tens, ex de cēcī ecclēsia. Et ex hoc etiam manifesta fertur ratio q̄ ipsiū rerū sive v̄su consumptibiliū sive non poteſt dici q̄ in perpetuū a dñō separetur, q̄ quādociū dñō pape placet cerimoniū paramētorum & librorum ecclēſiasticōrum: sed etiam aliarū ſupellecītū corū panū pīſū, caſeōrum pomōrum: etiam in mēnsa pōſitorū v̄ſum ante q̄ fratres dentibus masticarent, posset suo dominio sociare.

Cartulus. lxx.

Superiora inter serui hic literas capituli generalis perus fini: q̄ nihil aliud continent in sententia q̄ decre. dñi Nicolai. Eccl̄ij qui feminat. quā superius in s̄. restat inter hec. in ar. lit. cōco-
dauit cū constitūtione dñi nostrī pape Zo. predicti. Quas
rū tenet talis est. **C**onuersis chylistifidelibus presentes
literas inspecurus fratres Michael ordinis fratrum mi-
noriū generalis. Guillelmus Anglie. Henricus superio-
ris Alemaniæ. Arnaldus Aquitanus pūniciensis ministri
et in sacra theologia magistris in eontroulo Hugo de nouo cas-
tro. Guillelmus de almut theologie doctores; Nicolaus
pūnicie Francie minister ac Guillelmus bloc baccala-
rius in sacra pagina et omnes ministri custodes discreti et
lectores generaliū studiorum apud Perusii congregati
in capitulo generali: ipsiusq̄ totū capitulum ordinis sus-
pediti salutē et pacem in dno sempiternā. Noneritis q̄
nos anno dñi. Dccc. xxi. indicio e. v. p̄sidie nonas iun-
audita et intellecta questione quadā q̄ in Romana curia
principaliter agitat: qua querit virū assertere christum et
aplos nō habuisse aliqd in communī fit hereticū. Et reguit
de ipsa questione qđ sentiremus: et in scriptis sub nostris
sigillis et subscriptionib⁹ propriis redigere curaremus.
Uisis et examinatis dicta questione cū allocutionib⁹ que
pro et contra fūnt: diligētis: ac matura deliberatione dige-
tis: derminatione sancte Romane eccl̄e firmiter et ro-
taliter inherentes: cōcorditer et unanimiter dicimus et fa-
temur q̄ dicere et assertere q̄ chylistis perfectionis oſte-
dens: et apli cādem viam perfectoris sequentes: atq̄ ex-
emplum in aliis volentes perfecte vivere deriuantes:
nihil iuri⁹ p̄petuat dominij seu iuri⁹ pp̄: i⁹ in communi

Liber II.

habuerunt: non est hereticum: sed sanū, catholicū, & fides
le, maxime quā sancta Romana ecclesia catholica que a
trahite apostolicis traditionis nūq̄ deuiaſſe aut errasse
probat, triiij. q. i. a reca. t. c. pudenda. in f. exp̄ſe hoc di
caraffirmet, & determiner manifeste ex de ver. signi. exiſt
qui feminat, q. poro. lib. vi. sic inquieta. Dicimus q. abdi
catio talium rerū tam in speciali q̄ in cōmuni, ppter deū
merito: ia est & sancta: quam & ch̄ſtus via perfectionis
ostendēs verbo docuit: t̄ exemplo firmavit, quāq̄ ipsi pri
mi ecclesiæ fundatores apostoli ppter ab ipso fonte
haulerant: volentes perfecte vivere per doctrinæ vite
ipſorum alueos deriuarunt. Quicquid decretum per aliam
que incipit triuii de paradiso. in vienensi concilio pro
mulgata: & in cōstitutionibus elemē. sub ti. de ver. signi.
insertam: et ab ipsa vniuersali ecclesiæ cōprobata. Et no
tissime per sanctissimum patrem & dominū nostrū dominū
joannem diuinam prouidentiā papā. trii. in quadam sua
declaratione edita per eūdem super regulam & statutum
fratrum minorum: que incipit quoīdam. Et approbata &
q̄plurimū cōmendata: tamq̄ salubriter edita solida luci
da multasq̄ matritate digelit. Patet ergo minor: videlicet
q̄ assertio qua dicitur ch̄ſtus & apostolos nō habuisse ali
quid in speciali vel in cōmuni vnde dictum est fundatur super
determinationē cōmuni & confirmationē multiplicem
sancte Romane ecclesiæ. ¶ Secunda ratio. Nulla assertio
qua dicit ch̄ſtum & apostolos seruasse altissimam & perfec
tissimam paupertatem: est per heretica. sed assertore ch̄ſtum &
apostolos nihil habuisse in speciali vel in cōmuni ppter
est assertore ipsos seruasse altissimam & perfectissimam pa
upertatem ergo hec assertio nō est heretica. Probatio maio
ris ppter ratione: q̄ ch̄ſtus & apostolos fuerunt pa
uperes & mensura & exemplaria cuiuslibet perfectionis euā
gelice. principiū autē mensura & principale exemplar per
fectissime & altissime pfectio[n]es cōtiner perfectiones o[st]e
que ex illis expletantur: seu erat mensuram ergo pfectio
paupertatis euāgelice sicur & alle perfectiones fuerint in
ch̄ſtus pfectissime & altissime. Pr[et]er etiā per authoritates
ppter ch̄ſtū & illud h[ab]ere. ad Eustochiū dicuntur q̄
ch̄ſtus pauperrimus & abiectissimus se ostendit. Ad idem
pij. q. ii. gloria. p. nūc vero. tri. eccl[esi]e. tri. q. i. clericis.
in f. Probatio minoris. quia pfectissima & ultimam pau
peras est illa q̄ excludit maiores solicitudinēs temporalēs
anima liberio[n]e facit ab omni affectione etiā corporali. Di
cimus autē per se & essentialiter ex intrinseca ratione fulad
differentiā illi: solicitudinis q̄ outur ab extrinsecis: etiā
ex intrinseco status pauperratis. videlicet ex intrinseca
ratione sui magis excludit solicitudinem humiliorum. quia
bona temp[or]alia etiam in cōmuni habita mentes possiden
tiū illaqueant & afficiunt aliquo modo: suos possidere
reddunt sollicitos ad bona talia coherenda. defensanda
acquirenda. amplianda. reddunt enā suos possidere
midos & sollicitos: ne talia bona cōmuni perdantur: ut
ministrantur: aut sup[er] hoc aliqua eis iniuria inferatur. Unde
non oīno finunt animū esse liberum: sed reddunt ei quod
dāmodo cōpeditum. sicut clare dicit Aug. de verbis dñi sens
mone. tri. Dicimus autē sunt qui omnia sua dimiserunt &
secuti sunt ch̄ſtū: & quicquid habuerūt pauperrimū oīlī
buerūt: ut deo sine fœculari cōpediti feruntur: et ab
oneriibus mundi liberati velut pennati sursum abeant.
Secunda probatur per determinationem ecclesiæ & confir
mationem in regulis beati Francisci sic dicentis. cde ob
seruantia paupertatis. q. Illec est illa celsitudine altissime
paupertatis que vos charissimos fratres meos heredes
& reges regni celestis in futuri pauperes redi[er]unt: virra
ribus sublimauit. Illec sit portio veltra q̄ perditur in terra
viventiū. Lui dilectissimi totaliter inherēta. nihil aliud
pro noī oīno nostri Iesu ch̄ſtū in perpetuū sub celo habere
velitis. Quātū hic loquatur de paupertate que excludit

Quib⁹ la assertio est heretica que fundatur super determinationē
rationis nem & confirmationē multiplicem sacrosante Romane
bus ppter ecclesiæ. sed assertore ch̄ſtū & apostolos non habuisse alis
ti possit quid nec in cōmuni nec in speciali p[ro]p[ri]etate vnde predictum
ch̄ſtū & est fundatur super determinationē & declarationē multis
apostoli nō triplicem sancte Romane ecclesiæ: ergo hec assertio nō est
bil habu heretica. Daio: est euāgelis cuiuslibet catholicico. Lui etiam
iste p[ro]p[ri]us concordant multa. decretouī. triiij. q. s. a reca. t. c. pudē
da. in f. Et Aug. contra ep̄ſolā fundamenti dicens. Euā-

omnia in proprio & in communio patet ex verbis que hic exponuntur si diligenter attendatur: & ex aliis verbis eiusdem regule in alio, cfratres nihil sibi appropriet, & ex declarationibus Romanorum pontificum sepe superius allegetis. Ad hanc autem probandam minorem est authoritas in collationibus patrum collatione, &c. &c. sic dicere. Reversa quoniam aut sanctio: potest esse paupertas: quod illius qui nihil (episcopis) vel iuriū cognoscere habere de aliis largitate quotidiana poscit auxiliū: et vita suam argo substantiam singulis quibusque momentis divina opere intelligere sustentari: verum se mendicā domini non immensiter proponit. Confirmatur ista ratio rotar authoritatis scilicet super Mattheum, sic dicentes. Prohibebat autem eis id episcopis christus aurum & eius possessionem, precipientes ut nec per amicum nec baculum, nec calciamēta, nec geminas tunicas, animo nec paenes, nec argentum portare obterrent: qui ad alienas partes debebant transmitti: summo experientia fidei & animositas eius: si quidem habito in mandatis vitam extreme ducere paupertatis: ut nec diuino munitum curarent: nec binas tunicas possiderent: nec vterentur calciamentis: sicut totum mundum circumirent. Et sequitur. Putabat quidem oportere conductores arrabone regni dei nec quicquam eorum que monachos appetiantur condigni expellere datis fibi celetibus operibus. Hucusque Eusebius. Ubi notandum quod per hoc dicitur hic apostolos habuisse in mandatis viam extreme ducere paupertatis: confirmatur maior: ratione predicta: que dicit apostolus altissima & perfectissima seruasse paupertatem: per hoc quod dicitur: nec quicquam eorum que monachales appiciantur eos condigni eris: sumare debere: quod cum paupertas fuit quod nihil habebatur in communione: quasi in hoc consular perfectissima & altissima paupertas: per quod confirmatur minor: Monachales enim dicuntur qui nihil habent in proprio speciali: habent tamen communias eorum aliquid proprietatis & dominio in communione. c. q. ii. quisquis. xviii. q. ii. q. viii. q. viii. ingredientibus. c. per latum. c. si qui mulier. cum. l. sc. & autem eadem paupertate christus tenuerit: quam apostolis inveniuntur: pater per Hieron. in epistola ad Eustochium dicente. Non poterat habere dominus quod prohibuerat servis suis. dicitur. Nolite portare sacculum neque per amicum &c. Tertia ratio hec est. Nulla oppositione debet dici hereticis: cuius oppositione non expungitur evidenter in sacra scriptura: nec enim se nec finis expositiones sanctiorum: vel cuius oppositione finis determinatione sacrosante ecclesi non appearat evidenter catholicis: vel cuius oppositione ex aliquo predicto evidenter & necessario non concluditur. Sed oppositione huius positionis negantur scilicet christi & apostolorum nihil habuisse in proprio nec in communione: que est christi & apostolorum nihil habuisse aliquid in proprio vel in communione: modo quo superioris est expessum: non haberetur aliquo predicto trium modorum: ergo ista positione negantur non hereticis. Major pater per sufficientem divisionem: nec oportet addere: nec contra articulos fidei: quod a sacra scriptura vel determinatione habentur evidenter expelle. Opponitur autem ad qualibet conditionem vel membris: cui evidenter quia argumentum soli probabile vel sophistice: quod videatur trahi soli ex altero predictorum modo: non concinuit oppositum seu conclusionis hereticum indicari. Unde probatur quantum ad singulas sui partes: primo quod oppositione illius non expungitur evidenter in sacra scriptura finis accepta: si sive hoc precipue esset per hoc quod dicitur de locula. Jo. xii. 2. xiiij. & hoc quod dicitur in Actibus. ii. c. iiiij. quod erant illius oia communia: sed per nullum istorum aut eorum habetur oppositione predicta evidenter ex sacra scriptura finis se sumpta. Non primum: ubi agitur de emptione & venditione: quia emere & vendere non solum sunt actus habendum dominium: sed possunt esse actus dispensatorum vel administratorum: nullum habentium in re que venditur vel in pecunia dequa emitur: dominium. & video per verba

talia non habetur determinatene per consequens evidenter altera pars: scilicet habere dominium. Dicimus ergo ad omnes auctoritates de talibus actibus mentione facientes: quod apostoli non faciebant hoc a domini: sed ut meri & nudi administratores talium: & pro seipso solum simplicem factivum habentes. Et codem modo respondemus ad instantiam loculorum & ad omnes auctoritates de hoclo quenam: scilicet quod apostoli habuerunt tantum ipsum pro seipso in loculis: dispensatione autem pro aliis. Et si legitur alius quid de christo: non est verisimile quod christus & apostoli habuerint vel habere voluerint aliquid per modum dominij summe perfectionis sue & professioni repugnante. Hoc tamen esset si per modum dominij vel proprietatis aliquid in loculis habuissent. In voto enim professionis apostolorum: cedebat talis paupras: de quo voto dicitur longe supra in. & quod etiam sic probatur. in art. vi. Ex quo satis patet quod opposita positione affirmativa: scilicet quod christus habuit in communione non habeatur evidenter nec a sacra scriptura finis se acceperat: nec ut a sanctis expostionem per determinationem ecclesie: nec in aliquo quod evidenter & necessario sequatur ex eis: quod ista positione negantur scilicet quod christus & apostoli nihil habuerint nec in proprio nec in communione modo quo supradictum est: nullatus est hereticus: sed fidelis. In cuius rei testimonium presentem seriem sigillis & subscriptionibus nostris propria manu factis ducimus munieramus. Nam Perusii anno mense & die superius adnotatis. In his literis magistro: petremus ponere multas auctoritates & responsones ad contrarias quas ipsi ibi posuerunt: & quae superius cum multis alijs poluerimus: & hec causa bieutatis omnis.

Articulus. Lxiii.

Ob hoc circa ista ne-

Mortuando introduco. ejus fundamēta scripsi: pture diuine ex quibus ostenditur et ars christus gavitur christū & apostolos nihil habuisse neque propriū in communione. Quo:ū primum quod bas est: quod Mat. xi. 13. scribitur quod inter naros mulierum non fuerunt surrexerit maior: Joanne baptista: & ipse fuit in statu perfectiō in cōfessione inter homines: sed ipso nihil habuit in proprio nec in communione. & non in proprio pater: quod hoc imperfectionis est: ut ab oibus conceditur. xl. q. i. aliud. xliij. q. i. & i. Nec in cōmuni: quod ybi non est communias nihil potest esse communione. In vita autem anachoritica quā ipse duruit nihil est communione. ii. q. vii. & vii. Ista autem deductio confirmatur. tu quod finis id est. duo sunt laudabilia genera monachorum: scilicet cenobites & eremiti. Et tamen huius ipsum perfectior est status eremitarum prius in monasteriis conuersorū qui non habent in proprio nec in communione: ut pater dicitur. Tunc quod beatus Antonius transiuit de vita cenobitarū ad statū eremitarū. Non fuit ille magnus Antonius secundus post Paulum eremita: quod ille semper in eremo fuit: ut pater in sua legenda. Ille fuit alius Antonius abbas conuersatus in monasterio in civitate patras primo: deinde in deserto: ut narrat eins legenda. cuius felix colitur in ianuario. Et Hieronymus ad Eustochium plangit se rediisse de illo statu ad illum communem: et sic videtur ille perfectissimus tamquam sequelatissimus: quod deo immediate impetrare cōiunctus. unde christus incepit ab isto: & licet ille sit sublimior: actus tame predicationis est virilio: ceteris: & ideo istum statū christus indicit apostolis. Dar. vii. Unde & Joannes baptista post deserti conuersationem non omisit predicationē. Jo. iii. Et Joannes euangelista illum statū tenuit in Patmos insula: & post ad predicationem rediit Ephesum. Simpliciter ramen sicut sublimius est orare & predicare: sic sursum mos eri & ceteros illuminare finis Dionysium. Tamen apostoli virum: statū habuisse inter homines creduntur. Unde Philip. iii. Nostra conuersatio in celis est. Ut rūbus autem esse: actuum et contemplatiuum: sicut fuerunt apostoli: maioriis perfectionis esse: de renuntia. nisi. &